

PRZEWODNIK NAJLEPSZYCH PRAKTYK

WSTĘP

Zaburzenia mowy wpływają na zdolność rozumienia, przetwarzania i wyrażania języka i nie są związane z inteligencją, utratą słuchu ani stanami emocjonalnymi. W kontekście szkolnym często pozostają niezauważone lub są źle rozumiane, co może prowadzić do słabych wyników w nauce i wykluczenia społecznego ucznia.

Nauczyciele często jako pierwsi zauważają takie sygnały. Mając do dyspozycji odpowiednie narzędzia, mogą odegrać kluczową rolę we wczesnym wykrywaniu takich trudności u uczniów i zapewnieniu im poczucia włączenia, zrozumienia i wsparcia.

OPIS WDROŻONYCH STRATEGII

Wczesna identyfikacja zaburzeń językowych

✓ **Objawy:** ograniczone słownictwo, trudności z tworzeniem zdań, błędy gramatyczne, trudności w czytaniu i pisaniu, frustracja podczas prób wyrażania myśli, unikanie mówienia na zajęciach.

✓ **Narzędzia:** listy kontrolne obserwacji, nieformalne oceny w klasie.

✓ **Działania:** współpraca z logopedami, angażowanie rodzin, proponowanie formalnych ocen.

✓ **Korzystanie z narzędzi takich jak:**

- **CELF** (*Ocena kliniczna podstaw języka*)
- **PPVT** (*Test słownictwa obrazkowego Peabody*)
- **TOLD** (*Test rozwoju języka*)

Moduł 5

ZABURZENIA MOWY I ROZUMIENIA JĘZYKA

✿ Wspieranie integracji w klasie

- ✓ Używaj **krótkich, jasnych zdań i wskazówek wizualnych**.
- ✓ Podziel **zadania na małe etapy**.
- ✓ Akceptuj **komunikację niewerbalną** (np. rysunki, gesty).
- ✓ Stosuj **zadania pomocnicze**: początki zdań, pomoce wizualne.
- ✓ Korzystaj z narzędzi do **zamiany mowy na tekst i tekstu na mowę**.
- ✓ Przeznacz **dodatkowy czas** na odpowiedź i wykonanie zadań.
- ✓ Promuj **dyskusje w małych grupach** i doceniaj **mocne strony**.
- ✓ Stwórz **bezpieczną przestrzeń**, w której uczniowie nie będą zmuszani do mówienia.
- ✓ Podkreślaj **mocne strony uczniów** (np. kreatywność, umiejętność rozwiązywania problemów, empatię).

✿ Polecane narzędzia:

- **PECS**
- **Proloquo2Go** (aplikacje do komunikacji opartej na obrazach)
- **Book Creator** (narzędzia do opowiadania historii cyfrowych)
- **Pisanie głosowe Google**

WYNIKI I WPŁYW

Wdrożenie tych strategii wpływa na:

- Lepsze zaangażowanie uczniów z zaburzeniami mowy w zajęcia edukacyjne;
- Większą pewność nauczycieli w dostosowywaniu swoich praktycznych działań i identyfikowaniu potrzeb uczniów;
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy nauczycielami, logopedami i rodzicami;
- Wyższe poczucie własnej wartości uczniów, zwłaszcza gdy ich umiejętności zostają dostrzeżone i wykorzystane w sensowny i pozytywny sposób.

DiverseMind

Stosowanie strategii i otwarte podejście do uczniów z trudnościami mowy, wymaga wyjścia z pozycji koncentrowania się na tym, czego nie potrafią zrobić i przejścia na wyższy poziom komunikacji nauczyciel-uczeń, pozwalając osiągać sukcesy edukacyjne na ich własnych warunkach, z szacunkiem do ich indywidualnych trudności i potrzeb.

WNIOSKI I ZALECENIA

- **Wykrywaj wcześniej, działaj wcześniej:** nauczyciele powinni ufać swoim obserwacjom i korzystać ze wsparcia profesjonalistów;
- **Dostosuj się, ale nie upraszczaj:** uczniowie z zaburzeniami mowy mogą osiągnąć te same cele dzięki dostosowanym metodom komunikacji i oceny;
- **Świętuj małe zwycięstwa:** zachęta buduje pewność siebie, zwłaszcza u uczniów mających problemy z nauką języków;
- **Włączaj rodziny:** współpracuj z rodzicami i opiekunami, aby wzmacniać strategie językowe w domu;
- **Bądź cierpliwy i konsekwentny:** integracja nie polega na drodze na skróty, lecz na budowaniu środowiska, w którym wszyscy uczniowie będą się rozwijać.